

Постои реципрочно еднозначна кореспонденција меѓу операциите „+“ и симетрични спрема „·“ и паровите ендоморфизми (φ_1, φ_2) од группоидот (M, \cdot) , ако тој группоид е, на пример, комутативна група. Некои слични особини на операциите „·“ и „+“, при услов да се тие поврзани со некоја од спомнатите релации, ја повлекуваат нивната еднаквост; на пример, ако постои некој заеднички неутрален елемент (лев или десен) за группоидите (M, \cdot) и $(M, +)$, или пак ако и двата группоиди се идемпотентни, од било која од релациите за комутативност следува еднаквоста на операциите „·“ и „+“, т. е. $(\forall x, y) x \cdot y = x + y$; исто така, ако группоидите (M, \cdot) и $(M, +)$ имаат по еден неутрален елемент, при претпоставка дека „·“ и „+“ се взаемно симетрични, се добива еднаквоста на операциите „·“ и „+“, а и уште повеќе дека группоидот (M, \cdot) е комутативна полугрупа. Тоа се поглавните резултати на ова работа.

§ 1. Меѓусебно комутативни операции

Прво ќе ја разгледаме релацијата за лева комутативност.

Лема 1. 1 *На секоја десна трансляција од группоидот (M, \cdot) и кореспондира една операција лево комутативна со „·“.*

Доказ. Нека φ е една десна трансляција од (M, \cdot) ; ако ставиме

$$(6) (\forall x, y) x + y = \varphi(x \cdot y),$$

добиваме

$$(\forall x, y, z) x(y + z) = x \cdot \varphi(yz) = \varphi(x \cdot yz) = x + yz,$$

т. е. дека „+“ е лево комутативна со „·“.

Лема 1. 2 *Нека (M, \cdot) е идемпотентен группоид со некој елемент скратив од лево. На секоја операција „+“ лево комутативна со „·“ и кореспондира реципрочно еднозначно една десна трансляција φ такава да е точна релацијата (6).*

Доказ. Нека „+“ е лево комутативна со „·“; ако ставиме

$$(\forall x) \varphi(x) = x + x, \text{ поради идемпотентноста на „·“ добиваме}$$

$$(\forall x, y) x + y = x + y \cdot y = x \cdot (y + y) = x \cdot \varphi(y).$$

Ако a е елемент скратив од лево во (M, \cdot) добиваме

$$\begin{aligned} (\forall x, y) a \cdot \varphi(x \cdot y) &= a + x \cdot y = a \cdot (x + y) = a \cdot x \cdot \varphi(y) \rightarrow \\ &\rightarrow \varphi(x \cdot y) = x \cdot \varphi(y), \end{aligned}$$

т. е. дека φ е десна трансляција во (M, \cdot) , па значи точна е и релацијата (6). Претпоставувајќи дека постои и друга трансляција ψ која ја задоволува релацијата (6) добиваме

$$\begin{aligned} (\forall x) a \cdot \varphi(x) &= \varphi(ax) = \psi(ax) = a \cdot \psi(x) \rightarrow \\ &\rightarrow \varphi(x) = \psi(x), \end{aligned}$$

т. е. дека $\varphi = \psi$. Со тоа точноста на 1. 2 е покажана.